

Vatweefchu Awises.

60. gada-gabjums.

Nr. 24.

Dreschdeenā, 17. (29.) Junijā.

1881.

Redaktora adreze: Pastor S. Weide, zu Neuhäusen pr. Schrudten, Kurland. — Ekspedizija Beshorna kga grahnatu-bohdē Jelgawā.

Rahditajs: No eefshemehm. No ahysemehm. Wisjannafahs sinas. Gabijums. Bishu daba, ec. Zela druskas. Miktatai. Drupas un druskas. Atbildes. Sludinaschanas.

Wajinaschana,

Iai apstellē „Vatweefchu Awises“.

No 1. Julija war „Vatweefchu Awises“ apstelleht us ohtro schi gada pusgadu. „Vatweefchu Awises“ faweem z. lasitajeem pasneegs schogad leelu, Vatweefcheem jo dahrgu bildi. Scho bildi dabuhs ne ween tee lasitaji, kas „Vatweefchu Awises“ apstellejuschi us wifu 1881. gadu, bet ari tee, kas apstellehs us schi gada ohtro pusi. — Ja-apstelle ekspedizija pee Beshorna kga, Jelgawā. No 1. Julija taps wisi nummuri peesuhititi lasitajeem, kas warbuht wehlah „Awises“ apstelletu. Ekspedizija luhdi, lai apstellē pee laika, jau Junija mehnesi. — „Awises“ maksā par scho pusgadu:

1. Jelgawā fawemoht 60 kap.,
2. ar pastu „ „ 90 kap.

No eefshemehm.

Behterburga. 6. Junija rihā netahku no akmena-tilta (firnu-eelā) Katarinas kanahli wehl usgahja diwus ar melno dinamitu pilditus gutapertscha maisus lihds ar wiseem peederumeem. Marines leitnantis firsts Gedroizis ismekleja schohs maisus pilsehtas-gubernatora nama fehtā. Wini bij 4-stubristi, $\frac{3}{4}$ arschinas zaurmehra. Katram maisam bij dubultas gutapertscha feenas, katra fawā pehrwē un beesumā. Abu lahdiu swars bij 3 pudi 30 mahrginas. Degli bij eerihloti pehz jaunalahs sistemas un jaunatajeem isgudrojumeem, tā ka labak to newar dohmatees. Dinamits bij drusku til slapjisch, tā ka jadohmā, ka schihs mihnas tikai ihu laiku gulejuschas uhdeni. Scho dinamita pildijumu salihdsnajoht ar to pildijumu, kas atrasts 5. Maijā, tā ari pehz weena fanemta zilweka isteikumeem, kas peedalijees pee pehrnajeem sagatawojumeem deht akmena-tilta usperschanas, israh-dijahs, ka tagad useetee pildijumi ir data no agral noliktajeem pildijumeem. — Daschus apzeetinatūs zilwekus, kam wiltigas pafes, Aizewā ismeklejoht, israh-dijahs, ka to starpā ir garidsneeka meita Anna Jakimowa, kura peedalijahs 1879. gadā pee usbrukuma Aleksandrowskā un pee breesmu-darba 1. Merzā 1881. g., un kas sem semneezes Kobosewas wahrda dsihwojus feeru-bohdē masajā dahrsu-eelā, no kurenes bij rakts mihnu-gangis. — **Bijuschais finans-ministeris** Abasa schim brihscham usurotees Bukareschte pee fawas meitas, Kreewijas suhtna firsta Urusowa laalatahs draudsenes. — **No Merwas** Tekinzeem atnahkuff Behterburgā deputazija, kas grih ar Kreewu wal-dibu noslehgt lihgunu. Pehz tam, kad generalis Skobelewš eenchma Achal-Tekinzu oast, un schi tika faweenota ar Kreewu walsti. Merwas Tekinzi pahleezinajuschees, ka teem fawa istureschanahs pret Kreewiju japahrgrohsa. Tee fapratusch, ka tahkala eenaida politika winu patstahwiba drihs padarihs galu. Wini tamdeht atsinusch, ka gudraki, jau pee laika salihgt ar Kreewiju un zaur to few apdrohschinahschadas teesibas, kas zaur karu pret Kreewiju teem laikam etu bohjā. Tamdeht Merwas Tekinzi iswehlejuschi 3 suhtnās un suhtijusch, tohs us Behterburgu. Wini preekschlikums esohht, ka Merwas Tekinzi padohdotees Kreewijas wirswaldibai, dibinajoht pee sewis lahrtigus militschus, kas turenēs karōs Kreeweem palihdsetu, un attaujoht Kreewu pulkeem eet zaur winu semi un pat ustaishit pee winu rohbeschahm zee-tofschans. Turpretim fawā ziwil-waldibā teem paleek pilniga patstahwiba un brihwiba. Ja lihgunis us schi pamata teek noslehgtis,

tad galigs meers Widus-Mija nodibinahs. Kreewijas swars tad bei pretestibas sneegsees lihds Afganistanas rohbeschahm. — **Keisariska pawehle** no 6. Junija, tā „Wald. Wehtnesi“ lasams, nosafa, ka lihdschinigā truhwes nehfaschana turpinajama tikai pee truhwes zere-monijahm un ailsuhgshanas deewkalposchanahm, bet ka wifos zitōs gadijums par truhwes-sihmi nehfaschana tikai 2 werschotas plata melna bante, ap kreiso peedurkai, augschup elkonim. — **Keisara** Majeestete atkaws wis ofizeereem nehfaht drehbēs is nebalinata andekla. — **Dahnu** keh-ninsch, tā „Golofs“ sino, drihsā laikā atbraukfchoht Peterhosā, apzeemoht fawu augsto Snohtu, muhsu Wissechligo Keisaru.

Jelgawas Jahnu-tirgus schogad tehrpees pawisam zitā mundeerā, — tā fakohht, atscheku atmetis wezo paltraku un uswilzees fraku, ar kuras weenu kipu sedš wezo weetu un ohtro ir aismetis pawisam prohjam us deenwischeem; bet tā rahdahs, tad schahda pahrgrohshchana daudeem nepatishkama, jo zaur to, ka pilsehtas-walde sirgu-tirgu aischehla jaunā weetā, ahra is pilsehtas, paleek kufschchanahs us wezā tirgus-platscha jo schkidra, un teem, kam andeleschanahs teitan jadsen, — petna wehl schkidraka; tapehz dsirdam sanahkufschohs israhdischchanas-buhdu ihpafschneekus, tāpat tā muhsu aptirgus wih-nuschneekus suhdsamees, ka gohtina aishawusi peeniau. — Bet kad leetu pareisi apluhkojam, tad waram leezinahht, ka labi gan, jo par tirgu eijohht tahdeem, kas nenahht sirgu-andeles labad, bet zitu waijadsibu deht, — naw wairs jabihstahs, ka Schidru Zankelis jeb Tschiganu Zurelis „hei, hei!“ blandams eedrahsch fawu „klazi“ tam mugurā. — Jo leelaks labums atlez sirgu-tirgotajeem; tee tagad war andeletees ehrtā plazī jeb ruhmigōs schluhuds, kahdu us jaunā tirgus ir trihs, un wisi pilditi ar stalteem sirgeem — pahrak par 300, — wisi skaidrōs stelingōs, us mihkstahm smiltihm, pee tihrahm filehm un feena pilnahm redelehm. Plazī ir 3 akas, lai uhdens pee rohkas. Plazis ari bij pilns ar sirgeem, tā ka pirmajā deenā wareja reshinahht pee 1000 sirgu pawisam; andele tai deenā nebij wifai leeliska, — sirgi dahrgi. — Ari preeksch tirdseneekeem ir gabdahs zaur jaunū restoraziju, kas usbuhweta pagarinatahs kanzihfere-eelas malā pee jaunā tirgus-platscha. — Zetortdeen, 11. Junijā, pulkst. 1ā pehz pusdeenas, schis jaunais plazis un restorazija — kaut gan wehl ne ihsti gatawa — tika atwehrti preeksch publikas. — Schi jaunā tirgus jeb, tā fakohht, jaunahs pilsehtas-dahas dibinatahs, Germanowōska kgs, bij scheit lizis sagatawoht gohda-maltiti preeksch kahdeem 70 weeseem. Minetā laikā, Kreewu musikāi spehlejoht, atbrauzā zaur karogeem puschfoteem gohda-wahrteem zeen. gubernatora kgs, pilsehtas-waldes-, polizejas- un wehl ziti kungi, un apstatijahs jaunahs brangi bruzetahs eelas, eerikti un buhwes; wifu par labu atkadusch, dewahs pee maltites un palika laizinu lohpa. — Ari strahdneeki ihpafschā weetā bij apghadati ar dschreeneem un uskoshchamo, pee zita musikas-kohta ska-nahm. Tā tad wifš pa gohdam un jauki, un waram zereht it labus anglus no jaunahs eeriktes. — Ari wezais tirgus naw islaidis fawu dsihwibu pawisam. Tē ir daschadas israhdischchanas-buhdas. — Kah-dās tschetrās rahda swehrus, putnus un daschadas bildeš zaur paleelinaschanas-glahsehmi; weenā sirgu ar peezahm kahjahm, un diwas peeder — jau dascheem zeen. lasitajeem pasihstamajam wingrotajam Panzeram; weenā winsch israhda diwus meschonus is Rehgeru tau-tahm. Schee ir gan ehrtigi tehwinī: ehō jehlu galu ar tabaku, un danzo un bugojahs dasch-daschadi, tā jau meshoni; ari us Wauskas isstahdi pa wezajeem Jahneem Panzers eefchoht ar fawihm israhdischchanahm. — Tā tad, ihsi fakohht, islusteschchanahs schi tirgū buhu deewsgan; ari musikas mums neteuhst: pusch pa malū-malahm; spehle teaterus u. t. t. Bet wifš suhstahs, tur um: — naudiau!

— Un dascham, kas zitham reisahm eeradis labi „istingotees“, tagad — tukshahs kulites labad — jabrauz mahjās ar tukshu — gal-winu. — Zerefin us labakeem laikeem! G. M.

Zelgawās Latw. beedribas L. wihzo-presidents, zeen. Straube fungš, mums ir l'ipni peesuhitjīs šho rakstu:

„Zelgawās Latweeschu beedribas atbilde us „a kunga rakstu, kas 19. nummurā nodrukahs. Rahds „a minetā nummurš luhko Zelgawās Latw. beedribu pamahzihit un par, pehz winā dohmahm, daschahm nepareisbahm norahit. Pehz wiša ta raksteena war noskahrst, ka rakstitajš peeder pee teem lohzeekem, kas ar beedribas darischanahm wistuwakā fakarā, un ka winsch, pehz tam, kad winsch beedribā paschā par kahdu few nostahditu eedohmatu idealu — par prohwi teatera wadoni Breschinskij — welti karojis, fawus ubrukshanas eerohschus ahrpūs beedribas atkrahtibā isprohwē isleetaht, un it ihpashchi fawu peepeschu personigu naidu pret Zelgawās Latw. beedribas preekschneeku un faseri, tapehz ka tee proht gan winam teatera darischanās zefā bijuschij, leef wišai Latweeschu beedribai fajust. „a kungs buhtu gan labaki darjīs, kad winsch schai beedribai buhtu winas kludās, ja kahdas buhtu atgadijuschahs, teescham azis issazijis, nekā tahs tā aplinkus zaur awisehm ispaust. Zelgawās Latw. beedriba ir it pilnigi noswehrusi, zil Breschinskij kungs tai wehrtibā stahwejis, un wina puhlinus pehz nopelna un warbuht ari pahri par nopelnu atlihdsejusi. Bet ja Breschinskij kgs dohmā, wehl pee ziwil-litumeem peekertees, tad ir tas zefsch winam stahw walā, pee kam nekahdas kladsinaschanas pa awisehm naw wajadfigas. Mehs esam pilnigi pahleezinajuschees, ka tas raksteens Latw. Aw. 19. nummurā pret Latw. Aw. redaktora gribu ir nodrukahs, jo winā dabai ari tas pilnigi pretim buhs, tahdeem beedribas sikhumeem un tahdahm mehginaschanahm, beedribu neslawē list, fawā lapā ruhmi doht; jo schi lapa warehs us wisadu wihst kahdai labakai leetai kalpoht, nekā paschwilu raksteem weetu dohdama.“

Med. peesihmejumš: kaut ari noschelojam, ka Breschinskij kunga wahrds schē tohy minehts, jo ari schi leeta buhs peeskaitama pee „beedribas“ eeschkigahm darischanahm, tad tomehr pasneesam schō „atbildi“ nepahzgrohita, jo „beedribai“ ir teesiba, us tam pasahweht. Zerani, ka pat jumamais rakstis, kas teescham pret muhsu gribu ir eeschahwees Latw. Awisēs, atnesis „beedribai“ kahdu labumu.

Si Krohna-Wirzawas. Kā Krohna-Wirzawa wehsturigā sinā no sen laikem eewehrojama, tā ari winā pehdējōs gadōs no daschahm beedribahm ir eezenita par jautu un patihkamu weetu preeksch salumu-preeku isrihkošanas, — un ihpashchi tahdus preekus tur isrihko pa wezajeem Zahneem. Tā p. p. 24. Junijā 1879. g. tur isprezajahs „Kurfemes bischofpihas beedriba“; gadu wehlat atkal „Zelgawās Latweeschu beedriba“, un schogad — schogad tur atkal pa wezajeem Zahneem eeradisces par „Lihgas weeseem“ „Brambergu labdaribas beedriba“. — Krohna-Wirzawas senlaiku leeklungu jautajā mescha-dahrsā, kur zitreif leeklungi un leelmahtes ar faweeem jaunlungem un jaunfundsehm deija un lihgfinojahs, tur tagad preezajees un gawilehs Latwju tautas dehli un seltenites. Tahs stundinas, ko tur pawadihs, teescham wiseem dalibneekem paliks mihlā atnindā. Tamdeht us faredschanohs — pa wezajeem Zahneem Krohna-Wirzawā!

No Kalnzeema draudses, par dseedafschamu. Lai gan ohtā Wasaras-swehtku deenā no rihta laiks israhdijahs leetainsch, tad tomehr muhsu Kalnzeema tā nosauktā Kihwes basnijā ohtā Wasaras-swehtku deenā no Zelgawās dseedataju-kohris bij atnahjis, nebehdadams par tahlo zelu un slihto laiku, lai muhs Kalnzeemeeschus ar fawu jautko dseedafschamu eepreezinatu. Tas mums wiseem klausitajem, lihds ar zeen. Kupffera mahzitaju, kas ir leels dseefinu mihlotajš un draugs, bij leels preeks, jo mums pascheem tagad dseedataju-kohra us wairak balsihm naw. Tamdeht issakam firsnigu pateizibu dseedatajcem un dseedatajahm, kā ari winu wadonim N. Zenschewigā kgam, par winu gruhiceem puhlineem un tahlo zelu. Zerani, ka ari us preekschu muhs kahdu reist eepreezinaseet ar fawahm jautahm dseefimahm.

Rahds Kalnzeemeetis.

No Walles pušes. Gohds Deewam, garo seemu esam pahzeetuschij. Dascham gan bij lohpu ehdamā deht — leelas behdas. Rudsi pawafar rahdijahs labi isstahwejuschij, bet sneegs, no faules woen nosudams, eegulu-weetas inihzinaja zereto plauju. Deenam bij karstis un nakthim ditti aukstis, un bes leetus. 25. Maijā sahka leetus rahditees, bet preeksch mums Walleeschcem bij par naf. Minetā deenā pehz pusdeenas pret deenwidus wakareem parahdijahs pee debesē kā schkidra drehbe, kas leezinaja krusu, un tā ari bij! Pree-

miga auka sazehlahs, un padarija leelu skahdi dascheem fawinu nowadeem it ihpashchi pee jumteem, auglu-kohkeem un rudsu-laukeem. Daschās weetas sibins ehlas eededsinaja. Muhsu S. fainneekam nospehta wehrsi, un D. fainneekam airu. Pee muhsu rohbeschahm, B. pagasta, nospehra feewu, bet behrns, kas pee winas klahst bija, palika ne-apstahdehts. — Ne ilgi pehz Jurgeem nodedsa schejenes K. Beidseju mahju rija; janna ehka, kur eekschā bijusi maschine, rati un daschas zitas leetas. Skahdi rehlihoht pee 1800 rubl. sudr. Uzuns zehlees us fawadu wihst: — Pee minetā fainneeka dsihwo kahds pee Gezawas pagasta peederigs kalps; schis pusdeenas laikā, stahru us jumta redsedams, schahwis un aisdedsinajis riju. Leeta nodedhta teefahm. Pehz pirmahs pahklauschinaschanas wihrs bij pahbedhs; bet drihs to atrada. Pawafar tika no polizejas wiseem hintes atnemtās, bet schis bij flinti paslehpis, un ir padarijis schahdu nelaimi, kaut gan netihschu. — Gezawas upē atrada preeksch debesbraukshanas deenas kahdu slihkonij, pee minetā pagasta peederigo B. Buhriņu, kas isgahjuschō ruden, leelos pluhdōs no Schönberges tirgus braukdamš, noslihjis pee Spundes krohga pahzefamahs weetas; ohtis lihdsbrauzejs ar sirgu — isglahbees. Aisgahjeju apraud atraitne un behrui. M. Feldschers.

Si Kurfischceem. Behdas dara dsihwi ruhktu un pa-ihfina zilwekam muhschu; preeki turpreti rada jaunū dsihwi, un tamdeht waretu gan teikt: Kur zilweki us newainigeem preekeem pulzejahs, tur dsihwib's swezes leefmai bariba drihs eegadahs. Scho wehtrā leefohht, zilweki, fawus gubhts darbus beidsoht, nemehds, deht peenahzigas atdufas, weentulibai padohtees, bet falafahs kohpā, lai tur, draugu starpā, atjaunotu noguruschohs meefas- un gara speklus. To redsam pee isglihtotahm, kā ari pee ne-isglihtotahm un meschonu tautahm. Tikai preeki pee wiseem naw weenadi; jo kamehr isglihtotee pulzejahs us preekeem, kas us tikumibu pazilā, tamehr ne-isglihtotee ir ar nepeeklahjigeem preekeem meerā. Ka ari muhsu Latwju tanta ir pehdējōs gadōs isglihtibas sinā labus fohlus us preekschu tikusi, to leezina leelais pulks awischu sludinajumu, kas no prasteem krohga preekeem grib atraut un us newainigeem preekeem usajina. Pee scheem waram peeskaitiht salumu-preekus, kas ari wehl mehds kalpoht labdarigeem mehkeem. Jankā, preezīgā dabā, kur wairak kā weena pascha pagasta laudis sanahht, war dsihwibas preekus smelt un kautibas faiti stiprinahht.

Tahdus preekus isrihkoja ohtros Wasaras-swehtkōs Kurfischceeki. Lai gan laiks bij leetainsch, tad tomehr bij pulks weesu sanahjis. Blazis atradahs it jankā weetā. Preeki tika atkrahiti no Dhscha kga ar runu, zaur kuru tas, tauteschus apswiezina dams, aistradija, ka pateiziba par to, ka mehš Latweeschij us tahdeem preekeem waram pulzeetes, peenahlahs muhsu augstai waldibai. Pehz tam Grūnfeltda kgs runaja. Runatajs peemineja, ka Latweeschcem schahdi preeki ne-efohht wis schi laika behrns, bet ka Latweeschij jau preeksch 600 gadem efohht pulzejuschees us Bumpura- jeh Behrgruba swehtkeem. Runatajs beidisa ar muhsu pasihstamā tautescha Barona wahrdeem: „Us preekschu, brahti, dohsimees, us preekschu — naigi, naigi!“ Weesti isdallijahs pa jautko sahles plazi. Lohti janoschehlo, ka Lipsta dseedatajukohris, kas bij fohlijees us swehtkeem peedalitees, nebija atnahjis. Ar kahretibu wareja buht meerā. Par buseti bij labi gahdahts; tikai ugu- noschana wareja buht labaka, kā ari musika — pret nolihgto malsu. U-rehlihoht schohs sikhumus, wareja ar isrihkojumu it meerā buht, par ko isrihkotajcem, ihpashchi Dhscha kgam, zaur kura gahdibu Kurfischceekem ir bijis eespehjams daschu isrihkojumu peedshwoht, nahlahs pateiziba. Beidsoht rakstitajš issaka wehleschanohs, ka atkal drihsunā, warbuht bruhwibas-swehtkōs, muhs kahds isrihkojums eepreezinatu.

Rahds salumneeks.

No Dignojas. Gandrihi pa wifu pawafaras laiku schē bij lohti fawšs gaisē, un tapehz ari soemas-schija schē panihkusi. Dascham pawifam ar bailhem jaskatahs us nahkotni. Beidsoht 25. Maijā bij stipris leetus ar peshonu, kas eespehra schejenes mahzitaja pagasta Eglon mahju eedshwojamā ehkā. Ehka tik drihs sahka degt, ka nebij eespehjams uguni apstahpeht, nedš ari ko glahbt. Bes tam sibins bij lehris fainneeka dehsu J. Eglon, kas zaur Deewa schehlastibu un ruh-pigu kohpshamu palika pee dsihwibas. Skahde ineesjahs lihds 700 rubl. Ehka bij lohti lehti apdwohshinata. Lihgonis.

No Wadafstes. Sihmejotees us sinojumu „Wlehcha stikis“ Latw. Aw. N. 20., Wadafstes pagasta-wezakais Klafohna kgs mums apgalwo, ka neweenam Wadafstes fainneekam tā ne-efohht gabjis, tā tur sinohs. Klafohna kgs gan ir dsireejis tamlihdfigi noteekam Zah-nischkes tirgū; bet tas fainneeks Wadafstē ne-efohht ne pasihstams.

No Dsirzeema. Ohtro Wafaras-fwehtku deenu, uf basniizu eedams, gabju gar J. mahjahm. Bet tik-ko mahjahm peenahjahm tuwaki, te trihs jaunekli muhs faga'idija, fchaudidami. Es tohs usrunaju, lai ta nedara, jo ir nepeeklahjigi, un patlaban ari dsiudeja atskanam basniizas pulstorus, kas aizinaja laudis Deewanamä.

Bet ko dabuju par atbildi? Smeeklus, un tad wehl mani prwadija fchaudidami. Waj ta ir peeklahjigi, un kam gan patihf dsiudeht fchahweenus tahda fwehta rihta? Bet tam tee wareja ehlas eededsinaht.

Kä dsiud, tad muhsu (Dsirzeema) draudje dibinafchoht krabfchanas- un aisdohfchanas-kafi, un ari eezelfchoht fcho ruden jaunu gada-tirgu. Pee krabfchanas-kafes jau kahdi 50 beedri peedewufchees; beedru-nauda esohf ja-eemalfä katram 25 rubl. f. Wehlu labu laimi un felmi minetai kafei un tahs dibinatajeem!

No Gugures. Pawehstifchu kahdu behdigu notikummu: Peektdeen, 15. Maija f. g., nodega Gugures Leijas-Zihruku fainneekam eedfihwojamä ehla, lihd f ar sirgu-stalli, flehtihm un wahgusi, pascha püddeenas laika. Istaba, kura bij falmu jumis, ugumi eerandfija. Jhfa laika wifs bij pahwehstis par pelnu fchupinu. No mantibas neta ne-iglahba, tamdeht ka laudis nabij mahjas; tilai fainneeka mahfa un weza mahte, kas gribedamas fo iglahbt, dabuja rohtas, gihmi un mugura ewehrojamas deguma bruhzes. Ehlas ir apdrohfschinatas jau labi ilgi krohna afekuranzje par 80 rubl. f. Pee labibas un zitas mantas, kas fadeguff, ir fahde pahri par 800 rubukeem.

Kaut Deews jete zilwekem freds pamohdinatu, apbehdinateem pafneegt palihdfigu rohtu. Jo wihes ir palzis tuffel un pliks; tam naw ne fchfchwja, ne karotes, ne ari fumofina maifes! M. R.—8.

Kuldiga. „Lib. Tagesanzeiger“ fimo par fchahdu atgadijumu: Kahds v. L. kungs apmekleja Kuldigas gimnastju un emihlejahs smuka Schihdeete R. H., kura apmekleja turenas augstako meitonu-fkohlu. 7 gadus atpakat v. L. nobeidsa abiturientu effamenu, aifgabja uf Lehrpatu fitudeereht un tad peedaljahs kafaku pulka pee kara pret Teke-Turkmenem, fur tam laimejahs israhditees un eepelnitees atklatu gohdu. Wa to starpu R. H. bij pee-augusti un nahlusi pilnös gados, bet no fawas mihlestibas pret v. L. kungu ne-attahpafs, lai gan wezaki, kureem masa bohde Kuldiga, zeefti to raudfija peerunahf. Breefch pahri nedelahn nu v. L. fgs, kas tagad 27 gadus wezs, nobrauzä lepnä karite uf Kuldigu, isrunajahs ar jaunawas wezakeem un pehz tam atstahja Kuldigu kohpä ar fawu bruhfi, dohdamees zeka pahre Warschawu uf Wihni, fur eedohftees jiwil-lauliba. Bruhfte, bihdamahs no dascheem Schihdeem, jo aifzetofchanas deena bij fchabas, pa fahnucelahn gabja fahjahm eepreefchu un tad tik eelahpa karite.

Kandawä iszheles uguns-grehts nakti uf 11. Juniju; 16 eedfihwojamee nami un Schihdu sinagoga un seemas-luhgschanas-nams nodegufchi. Skahde esohf leela.

Rihga. Gaidamo meera-teesu deht, ka „Ztg. f. St. u. L.“ fimo, Agelkalanä un Forburgas Pehtersalas eela buhwefchoht jaunus zeetuma-namus preefch ihpafchas zeetunneeku fchiras.

Lapmeschös aif Raugereem, ka „Ztg. f. St. u. L.“ rakfta, peektdeen, 5. Junija, krafta ismefts jauns delfins. Rohbesehu-fargs nosita lohpiinu; winsch bij 35 zellas garfch un 18 mahziinas smags. Dr. Nordströms usgreesa delfinu; wina ahdu un ginteni nodohfchoht Rihgas dabas-pehtitaju beedribai. — Sino, ka pehz delfina nosifk anas — tagad jhbra pret Raugereem un Melnichesem rahdotees kahds „neswehrs“, kas lohti baidohf swejneekus. Winsch tuwojotees kraftam uf trim werfchem un schlahzohf uhdeni gaisä. Swejneeki rehki-noht wina garumu uf 50—60 pehdahm. — Waj tik fchis „neswehrs“ nebuhs nosifta delfina mamma?!

Widjemes muichneerjtbas fchwizze Torgelt, ka „Rig. Ztg.“ rakfta, dabujufi no waldibas 6000 rublu peepalihdsibas.

Lehrpatä par Wafaras-fwehtkeem uftrujees waldofchä senata IV. departementa profurereis, ihstena is stahtsrahts Turs. Winsch ihpafchi fatizees un farunajees ar turenas jurifteem un juristiflahs fakultetes profeforeem, tohs usmudinadams peedalitees pee teesu reformas darbeem, kureus Rihgä usfahfchoht fchi gada Septembara mehnesi.

Limbafchu pilfchetas-dohme 22. Aprili nospreeda Limbafchös dibinaht hipoteku beedribu un Limbafchu rahti faweenohf ar Rihgas semes-teesu.

Rehwales gubernas-gimnastja 6. Junija jwineja fawus 250-gadu pafthawefchanas-fwehtkus.

Wimija. Ismolä, ka no turenas fimo, kahds wezaku pahris, kas nodarbojees ar ubagofchanu, nonahwejis fawus 3 behenus, ka fazijs, tamdeht, ka newarejis redseht winus mirftam aif bada. —

Wairaf nekä 200 sehgetu-fugu ismetufchi enkurus Balrijas jhbras seemeta dala; pa leelakai datai tee ir fugi is ahfsemju ohstahn — ar prezhem; daschi jau gaida 2—3 nedelas, bet ledus wehl ne buht negrib issust; — daudi weetas tas esohf pat afhm beefs. Deemschehl 2 fugi jau nogrimufchi. — laikam faspreefti no ledus.

Slonimä, Graudnas gubernä, 25. Maija bij breefmigs ugungrehts. „Witnas Wehstnesim“ fimo, ka nodegufchi 800 nami, jau fo wairaf nekä 15 tuhst. fantschu palikufchi bes pajumta. Ugumi aspreeft ne dohmaht newarejuschi, tamdeht ka tani deenä plohsijufees leela wehra.

Nowgorodas tuwumä, ka „Golosan“ fimo, parahdijees nepafstahms tahyps, kas lohti kahre-uf ptawu jahli, ausu un rudsu selmoni. Itandfijufchi isdedfmaht tahs weetas, fur fchis tahyps apmetees, bet lihdseht tas neko nelihdsejis. Tahyps esohf 1 werfchofu garfch un uf muguras tam issteeptotees 3 gaischas strihpas. Jhftu kahju tam esohf 3 un ne-ihftu 4; wina ehdeliba esohf befgaliga.

Yf Saranffas, Penjas gubernä, rakfta „Golosan“: Maija mehnesis pee mums beidsees lohti behdigi; jo 27. meh. deenä krafa, balofcha ohlu leeklanä, nodanfija lihd 6000 pahra-weetu seemas-fehjas; semneeki, kas jau pagahjuschös gados daudi zeetufchi, tagad pawifam isfamifufchi.

Saratowa. Behdejä laika, ka „Now. Wrem.“ fimo, tur 14 deenu laika 4 personas paschas padarijuschahs galu: 1 ofizeris noschahwees un 1 feeweets pametees sem lokomotiwes; abös fchinis notikumös cemeflis bijis nelaimiga mihlestiba. 29. Maija kahda kofarmä noschahwahs, weenä reifa un weenä istaba, 2 karewi: 1 selbewebels, 26 gadus wezs un ar 3 Zurga krafteem, un 1 farwalneeks. Cemeflis fche wehl nesinams.

Penja. Ari is Penjas gubernas laudis fahfoht eet prohjam uf Sibiriju. 74 familijas ne fen isbraufufchas zauri Penjas pilfchetai, kas dewufchahs uf Tomffkas gubernu, fur 1870. g. jau apmetufchahs uf dshwi, 52 familijas is Penjas gubernas. Tahs nu atraktijufchas faween jenakajeem lihd-eedfihwotajeem, tohs usafzinadamas, lai dohdahs turp; semes tur esohf papilnam. Zeffch esohf 3000 werftu garfch, un laudis dohmajohf 72 deenas nokluht fawä jaunaja tehwijä; zeffch malfafchoht 8 rubl. katram. Labibas zenas tur jo lehtas: puds rudsu malfajohf 20, kweefchu 40, ausu 18 un grifu 40 kap. Sirgu dabunohf pur 15—18 rubl. un gohwi par 10—12 rubl. Uf 300 dwehfelehm dabunohf wofelu kwadrat-juhdft ganibu. Lohti dahrgi esohf amatneeki; leels truhlums ihpafchi manams glahi fchu ruhtes, un tamdeht jaunajeem aifgahjejeem dohd padohmu, la-aygahdajahs ar tahdahm leelahm. Nahkofchu gadu turp dohfschotees wehl 70 familijas, kura hm daschadu kawelku deht — fchogad wehl bijis japaleek atpakat.

No ahfsemehm.

Wahzija. Waj Berlinä isrihloht pafaules-istahdi, jeb tikai wispahrigu Wahzijas istahdi, par to ne fen spreeda tirgotaju un ruhpneeku fapulze. Lai gan daschas bassis pretojahs pafaules-istahdes isrihkofchanat, tad tomehr beigas weenajahs tai fira, ka tahda istahde buhtu ja-isrihko 1885. gada. — **Berlines mahzitaju fapulze** tagad tur fawas sehdeschanas. Uf wimu fawahfufchi lihd 200 mahzitaju. — **Famahs walfts-fapulzes lohjektu zelfchanas** buhfschoht Julija beigas jeb Augusta eefahlumä. Terminfch wehl naw isfludinahs. — **Litums** par strahdneeku apdrohfschinafcham pret nelaimes atgadijumeem no walfts-fapulzes wehl pehdejä sehdeschanä trefcho reift tizis peerehts. — **Grahfs Loris-Melikows**, kas fchim brihsham atrohdahs Smfäs bahde, tur preefch kahdahm deenahm bij no keifara Wilhelma eeluhgts uf gohda-maltiti. — **Firfts Bismarks** wehl anween fawahdfts ar kaulu-fahpehm. — **Bismarka dehts**, grahfs Herberis Bismarks, ka lasttaji wehl atmineees, preefch kahda laika aifbehdja is Berlinä uf Italiju, kohpä ar firsta Karolata-Beitena flaisfo, jauno laulato drandfeni. Tagad nu minetais firfs fchlarfchotees no fawas seewas, un grahfs Herberis Bismarks buhfschoht to prezhf. Wezais Bismarks esohf ar to meera. — **Grahfs Herberis Bismarks** atkal atgreeses uf Berlinä.

Franzija. Breefchlitums kara-deenesta laika pa-ihstinafchanas leetä — no 5 uf 3 gadeem — ne-ees zauri; tautas-weetneeku pulka tam radufchees fihwi pretineeki. — **Marfeldä** bij iszehlufchees nemeeri itarp Italeefcheem un Frantscheem (tur dshwojohf lihd 70 tuhst.

Italeefchu), bet tagad efoht attal meers mahja; wainigee noteeftati uf 2 lihd 3 mehnefcheem zeetumâ.

Anglija. Zhru-semê schim brihscham farstee prahti daudf-maj atwehfinajufchees. Bet nebuhs wis dohmah, ka tamdeht leeta jau ischkirta. Kas to dok! Wehfums nahf tikai no tam, ka schais deenâs netizis neweens nohmneeks islikts is fawas nohmas-weetas. Til-lichd eefahs nohmneekus attal spihdsinaht, buhs reisâ ari dsirdama wezu-wezâ nemeera-dseesma. — Us spaidu-lituma pamata Zhru-semê lihd schim pawifam apzeetinatas 130 personas. — Gladstons nodohmajohht Bulgaru leetâ laist leelwalstihm zirkularu ar skaidreem preekschlikumeem, kâ deretu eejauktees Bulgaru jufumôs un panahht, ka tee teef ischkirti meera. — Ismekleschanas darbi preeksch tunela rakfchanas slarp Doweru un Kalê apakfch La-Manschas juhras-schau-ruma teef ruhpiji westi us preekschu, un drihs buhs tik tablu, ka warchs eet pee pascha tunela rakfchanas. — Pehz schi darba pabeigfchanas tad waretu pa juhras apakfchu aisbraukt ar dselzschu taifni no Franzijas us Angliju. — Schpirta dschreenu dserschanâ Angli leeli waroni. Pehz statistiklahm finahm pehrngad Anglija isderts daschadu schpirta dschreenu par 1,222 milj. 792 tuhft. 720 rubl.; tas isnahf us katru zilweku, ween' alga — waj wihs, waj feewa jeb behrns, pa 40 rublu gadâ. — Familija, kas pastahw is tehwa, mahtes un behrna, tahdâ wihs apdser gada laikâ zaur-zaurim pa 120 rublu schpirta dschreenu!

Italija. Kehniensch Umberto, kâ Italeefchu awifes sino, laidis wezajam Garibaldim tohti laipnu rakftu, kura issazjis patezibu par Garibalda leelajem nopsneem Italijas faweenibas leetâ un tam predahwajis no fawas privat-mantas 30 tuhft. franku gada-makfas. Garibaldis efoht peenehmis kehnienschigo dahwanu.

Serbija. Firstam Milanam kehnienschitelis efoht apdrohschi-nahts. Tiklab Austrija, kâ Wahzija un Kreewija issazijufchas, ka tahs nepretoschotees titela pahrgrohsfchanai.

Turzija. Prozepe pret Sultana Abdul-Asifa flepkawahm tomehr tiks westa galâ; warbuht ka jau eefahfufees. Teefas apshdschetajs pagehreschoht preeksch 4 augstakeem wainigajeeem, ka lai wini pasaude wifus fawus amatus un titelus un teef eeflehgti zeetumâ; 2 personas, kas flepkawibu isdarijufchas ar fawahm rohkahm, tikschoht sohditas ar nahwi. — Armenija bijusi semes-trihzeschana, kas isposhtijufi daudf sahdschu un daku no Wan pilsehtas. Ari zilweki gahjuschi bohja; p. pm. Wan pilsehtâ lihd 100 personu. — Greeku-Turku rohbeschas leeta wehl stahw us weetas; Greeki wehl naw dabujufchi ne tik daudf semes, kâ melnuma ais naga. Kâ leefahs, atdohschana nenotiks wis bes jufumeem; jo sino, ka ne sen efoht aiklahta Albanee-schu fahwehreschanahs, kuras mehrtis bijis nodedsinahht Artas pilsehtu, lai ta nenahhtu Greekijai rohkâs. Daudf Turku- un Greeku familiju behgoht is rohbeschu apgabaleem prohjam us seemeleem, jo bihs-fahs, ka pee rohbeschas ne-iszelahs leeli nemeeri.

Rihua. Rihneefchu rakftu-schmes, kas ne-apshimê burtus, bet wefelus wahrdus, bij leels schkehrzlis, kamdeht ne-eetaisija Rihnâ telegrafu. Bet telefons, zaur kuru war farunatees wifâs walodâs, tagad efoht atradis pee Rihneefcheem labpatifschanu; wini taifotees — to pee fewis eewest leelâ mehrâ.

Par pasauls galu. Pasaulê ir wifu-wifadi ehmu-gaiti. Metruhft ari tahdu ehmu-gaitu, kas aprehkijufchi un nosazijufchi, kad pasauli buhschoht galu. Sinams, schihs neekofchanahs ir jau daschu reisi palikufchas kaunâ, un waram pasmeetees par tahdeem neekeem. Tâ tagad Italeefchu laikraftôs ir lasams kahds jauns papreeksch-fludinajums par pasauls galu. Scho fludinajumu ir farakstijis Leonardo Aretio fawu rakftu „Alwila Wolante“ (skreiofch ehrglis) peektajâ fehjumâ un skaidri nosazijis pasauls galu uf 1881. gada 15. Nowemberi. Pasaulê isnihschoht 15 deenâs schahdâ wihsê: Pirmajâ deenâ pahrlubdischoht juhra pahf faweem krassteem, un ohtrajâ deenâ tezeschoht uhdens semê eefschâ. Treschajâ deenâ nosprahgchoht wifî upju-, zetortajâ wifî juhras dsihwneeki un peektajâ wifî putni. Sestajâ deenâ sagabfischotees wifas ehkas un septitajâ wifî klints-kalni. Astotajâ deenâ buhschoht leela semes-trihzeschana, dewitajâ fakritifchoht wifî kalni, desmitajâ zilweki palikfchoht mehmi, weenpadsmitajâ atdarifschotees kapi, diwpadsmitajâ kritifchoht swaigfnes no debes, trihs-padsmitajâ nomifschoch wifî zilweki, tschetpadsmitajâ fadegfchoht debes un seme un peezpadsmitajâ buhschoht augfcham-zelschanahs un pastarâ teefa.

Wisjaunafahs finas.

Montenegrijas firstene Milena ar behrneem un pawadoneem 12. Junija aisbrauja is Pehterburgâs. Wojewods Plamenazs, weens no firstenes pawadoneem, palifa Pehterburgâ, pehz tam, kad kahds Montenegreetis. Dschurafschlewitschs wahrdâ, kas tur dsihwo, winam usbruka, gribedams to nonahweht. Dschurafschlewitschs 11. Junija bij nonahjis pee Plamenaza un tur, wehledamees tam ar sohbinu galwu pahrschelt, bij to tikai rohkâ eewainojis. Plamenazs iswilkta rewolweri un noschahwa usbruzeju. Ismekleschana eefahfta. — Pehterburgâs tuwumâ atrohдахs Dchtas pulwera-sudmalas. „Now. Wr.“ sino, ka 5. Junija tur sprahgufchi 25 padi pulwera. Trohftuis bijis breefmig; tas dsirdchts pat attahlâs pilsehtas meetâs. Daka no sudmalahm ussperta gaisâ. Sprahdseens par laimi notizis tad, kad srahdneeki wairs nebijufchi sudmalâs; tomehr 2 personas fmagt un daschas weeg-lakt eewainotas. Pehz leelâ sprahdseena wehl bijufchi 8 masafi sprah-dseeni; jo dsirdsteles eekritufchas apfahretjôs 8 traufôs, fur katrâ bijis 2 padi 30 mahz. pulwera. — Ari junkeru-flohlas flohneekem at-lants pehz patifschanas audsinatees bahrdas. — Maskawâ nodedsa 8. Junija wakarâ Kremâ 3-tahschu kasarma. No tam ugums zehlees, naw skaidri sinams. Skahdi rehkina pahri par 20 tuhft. rublu. Kremâ naw apdrohschinata. — Rihgâ schinis deenâs fahfsees pareif-tizigu mahzitaju konferenze. Daschi mahzitaji jau eeradufchees. — Rihgas Dohmas-bafnizis tohrnis 11. Junija lerts no sibina speh-reena; padaritâ stahde naw leela. — Ceepajâ nakti uf 10. Juniju, kâ „Eib. Ztg.“ sino, padaritâ breefmig negehlu-darhs Gehrka nama ehbergt. Wezs wihs, Korolkewitschs wahrdâ, kas dsihwoja tai eh-bergt, 10. Junija rihâ tur atrofts ar fadaufitu galwu un stipri eewai-nohts mutê un aufis. Laundari nakti eefahpufchi pa lohgu eefschâ. Us krehsla, lohga preekschâ, bij redsama masas, asinainas, basas kah-jas pehda, un blatus bahrsâ atrada kahjas auus un satu, is R. dsih-wofka laupitu galda-antu. Dshwofki paschâ flapji un lumodes bij uslaufi, fur atradahs selta pulstennis un wairak naudas. Truhstohht ari weschas un daschu zitu lectu. Kas laundari tahdi, wehl ne buht naw sinams, jo nelaimigais wezilis pawifam bes samanas. Zerams, ka flepkawas ne-isbehgs fawam sohdam. — Selgawâs Latwekfchu beedriba notureja general-fapulzi 12. Junija; gribeja nospreest, waj pirto beedribas namu patureht jeb attal pahrdohht. Eefahfumâ bij gan fanahjis labs beedru pulzinsch, bet wehlat, kad wajjadseja balsohht, daudfi jau bij prohjam, tâ ka wairs nebij wajjadfigâ beedru skaita, un leeta palifa ne-ischkirta. 2. Julija buhs attal general-fapul-ze — schihs paschas leetas labad. — Dr. C. Waldhauers, kas senat bij azu-slimnizis preekschneeks Rihgâ un pehz tam wefelu gadu zelojis pa Wahziju un Austriju, apmekledams turenês flawenafahs azu-klini-kas, tagad apmetees uf dsihwi Selgawâ.

Gadijums!

Astahstihis no Was-Sihli jainmeeto, Kalmamuischâ.
 „Kas Zuhâ tahdi efat?“ wina klarbi tam praftja.
 „Es ne-efmu pihpetajâ, mihsâ madamina; apmeerinajatees; mans kungs negribeja Zums zaur tam nepatifschanas dariht, tadeht mehâ efan platschus mainijufchi.“
 „Das ir par daudf!“ dahma murdeja. „Schahdas nerrestibas! Ar deenderi kohpâ sehdeht! Man sahlf mana galwa reibt!“
 Wina iswilkta kahdu masu buteliti ar ohschamahm sahlehmi is ka-batas un tureja to apakfch deguna, lai Lorentfcha deendera smaka winu nefamaitâ. Bet Lorentzis dohmaja, ka winai flikti ap firdi; tamdeht gribeja palihdschelt, un fazija:
 „Madama, Zuhâ gan efat faslimufchi; waj drihftu Zums doht kahdu glahfinu no schi teizamâ wihna? Winsch silda mahgu un dara ahderes wata.“
 Landrostene ais dufmahm trihzeja; winas luhpas pureja un feija pahrwehetahs brihnienschigâ farkanumâ. Wina bij lihd firds dibinam aiskaitinata: kungs winai bij peefohljis zigaru un nu wina fulainis — wihnu.
 „Mans draugs,“ wina lepni fazija, „es efmu radufi pawehleht. Sweeschat tuhlt to buteli un glahfi zaur lohgu; tas man reehf!“
 „Nenemeet par kaunu, madamin,“ Lorentzis fazija.
 „Waj winsch gan nonems to zepuri no galwas!“
 Lorentzis nonchma fawu huti un nolifa few blakam.
 „An nu isfweed to buteli un glahfi zaur lohgu!“
 „Nê, madamin! To es newaru dariht. Sawa kunga brohfasti zaur lohgu sweest? Winsch zitu wihnu nedser, kâ ween no faweem pagrabeeem. Es newaru saprast, kapehz Zuhâ uf man tâ dufmojeet, fur es ar Zums labi dohmaju? — Kad Zuhâ tik dsertu, tad Zuhâ manitu, zil labs tas wihns ir! Kapehz Zuhâ negribeet dsert no tahs glahjes, no kuras mans kungs dsert? Kad Zuhâ sinatu, kas winsch ir —“
 „Waj Tu gan turefi muti!“
 Lorentzis sehdeja it behdigi un wairs nerunaja. Tik klarbi wina kungs eefsch wifseem 30 gadeem nebij ar winu runajis, kâ schi augstâ

dahma. Winesch bij uftizigs fulainis un wina funks to lohti zee-
nija. Winesch jutahs nu lohti eewainohts, jo ne-apsinajahs neka launa
fweſchaj dahmai darifjis. Winesch dohmaja, ka dahma ir lohti nikota,
un tadeht winesch apnehmahs, zit waredams, flusu zeest; bet ari doh-
maja: „ja wina par dauds fahthu, tad ari wina fazifchu, ka man ar
winu naw nekahdas dalibas; darifchu, ka es gribu, un lai wina dara,
ka wina grib. Zit preezigs es esmu, ka mans funks ir neprezejees;
jo labaf gribu apdeeneht 30 funks, neka weenu madamu.“ — Tafstaf
wiram nebij wairs par madamu ko fuhditees, jo wina tureja par semu
ar deenderi runaht. Winesch nolika glahfi un buteli flehpi, un par
feewifchu dabu studeeredams — aismiga. Kad winesch buhtu flusu
dusejis un par feewifchu niteem fapnojis, tad madaminai nebuhtu
nekas kaitejis; bet winesch krahza, un madaminas smalkahs ausis to
newareja panest. Wina krahfchana bij pateefi preefch smalka zilweka
breesmiga. Wina nurdeja:

„Mans Deews, waj tad man nebuhs manas reisofchanas mehr-
kis reis aifneegts? Kas ta par ellifchigu krahfchana! Pirit man
wajadseja muti aifbahft, un tagad atkal ausis ja-aifbahfch! Pat pirma
klase wairs ne-iffargä no negehligeem zilwekem!“

Wifu scho gaudofchanu Lorenzis nemas nedfudeja, bet krahza jo
stipri. Kad wina wairs newareja zeest, tad fauja: „fulain, fulain!“
Bet fulainis ir to nedfudeja. Melaimigai zits nekas ne-atlika, ka fu-
laini ar raufstichanu peejeht. Bet to wina atkal negribeja darift, jo
tas buhtu pehz winas dohmahm aifnehmis winas gohdu. Sulaini ar
raufstichanu mohdinaht, tas bij par dauds preefch lepnahs dahmas;
tadeht wina apnehmahs to ar fahju mohdinaht. Wina ar fawu
maso fahjnu fpehra ifdilufchds leelös, bet to garais guletajs nema-
nija; jo winesch fapnoja, ka efobt isbrauzis zeereht uf efara un wifni
winu laiwä fchuhpo. Lepnaji dahmai bij leelakais pohfts. Krahf-
fchana pazeest newareja, uffaukt newareja, un ufmohtinaht ari newareja.
Zits ne-atlika, ka raudficht ausis aifspeest, lai breefmigo trohftni jo ma-
faf dftredetu. Bet mehs ftnam, jo breefmas leelakas, jo tuwat ir
glahfchana. Tä ari nu notika. Maschine noswilpa un apstahjajs.
Wina flauweja pee lohga, konduktoru faufdama, bet fchis nenahza, jo
bij deewsgan darba gar reisneekem. Wina weekä parahdijajs Su-
fanna, leelmahtes jumprawa. Leelmahte dewa Susannai fihmi, lai kon-
duktoru atfauz. Ifchetras minutes aifgahja, lihds Susanna konduktoru
atweda, kas durwis attafifja un zeetumneezi atfwabinaja. Madama
iflahpa.

„Madama, maschine tuhlt brauks; es luhgtu, paleekat.“

„Ne par fo!“

„Sihme jau dohta; maschine negaida!“

„Susanna, fur Lawi rati?“ madama praffja, negribedama tantis
wairs braukt, fur breefmigais krahzejs guleja.

„Tur!“ un rahdija uf pakatejeem rateem, fur durwis bij wafä.
Maschine noswilpahs un fahka eet.

„Man ir ja-aiftaifa durwis; luhgtu, steidsatees!“

Madamai zits nekas ne-atlikahs, ka Susannas ratös kahpt, un
Susanna eelahpa winas ratös.

Landrostene gandrihs pagihba — leelo pihpetaju wagonä eerau-
dfidama. Nu brauzä atkal funks un leelmahte, fulainis un jumprawa.
Nu buhs wifs labi. Bet neka; jo funkci nebij meerä. Senators fmi-
neja, kad redseja leppo dahmu eelahpjam. Winam fchahda pahmah-
zifchana preefch lepnahs kundjes bij patihkama, kaut gan winesch ne-
kahds naidu mihletajs nebij. Winesch willa wehl reis pahri wilzeenus
no dahrgä zigara un tad, lohgu attafifjis, zigaru iffweeda ahra. Tad
apfedsahs zeetaki ar fawu fahfoku un — aismiga, un wina krahfchana
nebij mafaka, ka Lorentfcha. To dftredoht, lepnä dahma gribeja aif
dusmahm waj pufchu plihft, bet griboht-negriboht wajadseja ar meeru
buht, ka ir. Scho guletaju jau nedrihtfseja ne ufkleegt, ne ar fahju
mohdinaht, ka fulaini. Wina gan fpeeda ausis zeeti ar rohkahm, bet
tad bij galwä breefmiga hungofchana. Schahdas breefmas winai bij
minutes ftundu garas. Wina fteneja un waideja, bet guletajam gar
to nebij nekahdas dasas. Par laimi maschine eefstehja Magdeburgä,
fur reisneeki fchlihras.

2.

Tani brihdi, kad tee diwi eenaidda reisneeki Magdeburgä ifschli-
rahs, atrahdahs diwi feewifchli Leipziga kahda fahle eefch weena no
teem nameem, kas pee kahda jauka iflustefchanahs platfcha radahs.
Weena no fchihm kundfchm — bahla un smalkä feija, un labi gehrbu-
fees — stahweja pee lohga, flatidamahs un dohmäs nogrimuft. Dhtra,
ka lifahs, taifjahs un puzejahs. Laifam abas bij nodohmajufchahs
fur ifbraukt, jo kutfcheeris jau gaidija pee durwihm. Beidsamä bij

eefarkana. Bet abas dahmas ufftatoht, wajadseja leezinaht, ka bij
lohti smukas un mihligas. Kad beidsamä bij apgehrbusees un iftabas-
meita aifgahjufi, tad wina eefahka uf pirmo tä runaht:

„Jau atkal Zuhf efeit brihnifchigäs dohmäs eegrimufchi; man
gandrihs wajadsetu Zums dusmoht, kad man nebuhtu Zuhf fcheht!“

Wilhelmine, tä pirmo fauja, atstahja no lohga, un fawas drau-
dfenes rohku jakehrufi fazija:

„Zums taifniba, mihkä Glife! Tureet mani par fo gribeet, bet
tikai netureet dusmas uf mani. Zuhf sineet, ka newaru pazeestees,
Zuhf ne-afmeklejuft, lai gan Zums zaur tam daru daschu nepa-
tiffchana.“

„Mihkä draudfene, es Zums galwoju, ka esmu jo leelakä fibele,
neka Zuhf! Mans wihrs man labi netiz; winesch apfargä mani uf
katru sohli, fo fperu. Kad weefibas efam, tad winesch ftatahs, waj
tik ar kahdu wihrifchli weena nerunaju. — Man Zuhf lohti leelu pa-
tiffchana dareet, kad mani apmeklejeet weena, bes fawa drauga. Ja
Zums wafas, tad dareet to, jo bes Zuhfu draudfibas man buhtu ja-
beidsahs!“

„Tizeet man, es Zuhf labpraht apmekleju, kaut gan mans wihrs,
mani lohti mihledams, par manim gauschi ruhpejahs, ka es nefa-auf-
ftejahs un nepaleeku flima.“

„Katram ir fawa nafä, fo fcept fchini pafaulä. Nihht runafim
par to wairaf; tagad fteigfimees uf biffchu ifstahdi; aifmiriffim kahdu
azumirkli mahju frustu un zeefchanas un wihru ehwergeleibu, fo mihle-
ftiba fawahra!“

Abas draudfenes fabufchajajs it mihligi un gribeja patlaban
eet, kad kahds wihrs no 30 gadeem eenahza, un pahrfteigts palika stah-
woht, kad abas dahmas eeraudfija. Schis wihrs bij Glifes muhſcha-
draugs. Winesch it aukfti apfweizinaja Wilhelmini, un tad fazija, uf
fawu draudfeni pagreefees:

„Waj Tu gribi ifbraukt, Glife?“

„Ja; manai draudfenei gribeju lihds braukt lihds biffchu ifstah-
dei. Es gribeju tä tahs pahri ftundas pawadiht, kamehr Tu ne-efi
mahjäs; jo fo lai zitu daru, weena palikdama? Waj negribi mani
pawadiht?“

„Ne, bet es Lawi luhgtu, ka Tu paliktu mahjäs.“

„Bernhard! bet kad nu es Lawi luhdsu, mani pawadiht?“

„Tad newaru Lawu luhgfchana peepildiht, un man japastahw uf
tam, fo jau faziju.“

„Japastahw uf tam! — Bekä madama ir mana mihlakä drau-
dfene!“

„Bet Bekä fgs naw mans draugs; es zaur tam gribeju tik if-
faziht, fo jau fen apaffch fewis esmu glabajis. Ja zeenijamä Bekä
madama gribetu preefch tam kahdu peerahdichana, tad es buhtu fpeests,
wehl reis to pafchu apleezinaht.“

Winesch nonehma fawu zepuri un fapiftojees to ufweeda uf galdu.
Glife nofarka un nefinaja, fo faziht. Wilhelmine tapa bahla, un azis
winai afaras mirdseja; ne wahrda nefazijufi, wina fneedsafawai draudf-
nei rohku un ifgahja no fahles. Preefch-iftabä wina eefahka ftreipu-
loht un eefrita tuwejä krehflä. Wina iffauzahs:

„Mans Deews, kas tas ir?“

Kad kahdu brihdi tä uf femi bij ftatijufees, tad wina ufſchah-
wahs, steidsahs ahra un aifbrauzä uf mahjahm. Mehs negribam wi-
nai pakaf luhloht, bet dohtees pee teem diweem, pee Bernharda un
Glises, fahle.

(Turpmal wehl.)

Bifchu daba, dſihwe un lifumi.

Behz aſtonahm deenahm behrninu audfinatajas noftahj mafinohs
ehdinaht un aifflehds winu tektinas ar wafä durwtinahm. Behrnini
apgullstahs; guledami preefch fewis ausch bruhn-farkanus fihda fwah-
zinus. Bet ilgi tee negrib guleht tumfchä fchuhpolt un ilgojahs if-
fprukt no fawas lektu kahretas. Behz 10 lihds 12 deenahm tee fa-
plehſch fawus fihda autinus, ifbahfch preefch-fahjinas un pehdigi if-
leen ahra. Tuhdat wezenes jaunpeedftimufcheem bituleneem preezigi
apftreen wisaplahet, tohs fluhpfta un laifa; tee ahtri aprohd ar we-
zenehm un fahf drihs ar winahm kohpä ftrahdaht. Behz 8 lihds 10
deenahm tee pirmo reis ftreen laufä, un tik fo tee no iftabinahm if-
ftrehjufchi, tuhdat iftabinas teef tihritas, lai atkal jauna mahfina tur
waretu guleht. Rehninene fawa muhſchina dewitajä waj defmitajä
deenä fahf deht pautinus. Wina war palikt kahdus 5 gadus weza.

Bitites to labpragt neredf, kad winu kchninene isskreen plazj; jo tiklihdj ta strohpa dibinā pakustahs, tad tuhda leels pulks faines tai wisapfahrt apstahjabs un zits pulks pee zauruma fahrt duhkt, baididamees, ka tik kchninene ne-cetu no residenzes abra. Kad tahda briedi strohpu us augfchu pazel, tad ap kchninenu apkerahs tahds bischu kamols, ka to war walstibt us wisahm pusehm, bes ka weena-weeniga bite atkriftu nohst, un ir pateesi leels publinisch tahs tik tahf istlihdinaht, lai kchninenu dabutu redseht. Tikai karsta pnsdeenas laika kchninene us fawu rohka kahdu reist isskreen lauka. Daschreis trahpabs, ka ta atpakal greesdamees eelen sweschā strohpa un tur no sweschas faines teel nokanta, jo katra tanta mihle tikai fawu waldineeku. Pa to laiku, kad kchninene lauka, wisa faine ir nemeeriga, to atpakal gaididama, un kad ta atkal parahdahs, tad faine atj preeka nesina, to daribt. Labee pawalstineeki tai tel pretim, to apswetzina un tai pasneeds faldu medu, ka mehš faweem waldineekeem mehdsam pasneegt fahl un maifi.

Bischu kchninene ari atfihst fawu lohti swarigo usdewunu, tamdeht ta reti iscet no mahjam un fargahs no breefmahm. Tapeh; winu war drohfschi nent us rohkas; wina nelaisch dselonu un tik dschwibas breefmās bruhkt fawu eerohzi. Ta walda fawas dufmas, apsinadamees, ka ne-apdohmiga dselona laischana maksā paschai dschwibu.

Kad kchninene zaur kaut-kahdu nelaimi dabujusi galu, tad tuhda leelas bailes un behdas isplatahs pa wisu strohpu, un kad fainei naw zeribas no jauna perejuma dabuht jaunu kchninenu un drawineeke par to atraitnigu tantu ne-apfcheshojahs un residenze ne-eelaisch jaunu kchninenu, tad wisi darbi nostahj, un faine istliht un isniht un ismirst.

Daschreis bites ari no eenaidneekeem teel apmekletas, — no kahdas pelites, no kohdes un ari no zita strohpa bitehm.

Lai neluhgti weesi netiktu eefschā un winu pilsehtai nestahdetu, tad naktis un deenas pee strohpa durwtinahm stahw faldatini us wakti. Durwju-fargi ir tik usmanigi, ka deena neweena kohde newar ee-ect. Bet tumfchā nakti kahda gan isdohdahs wakneekam nemanohst eelishst bischu walsti. Un kad tik weena kohde ir tikusi medus pilsehtas schaurās eelās, tad to ir gruhti nokert, tapeh; ka ta war mudigaki tezeht, nekā bites. Bet daudsfreis tahda lihdeja tohp nokerta un tad tohp no-teesata us nahwi. Ar leelu uswareschanas preeku tohp beskaunigahs lihdejas lihks wasahs pa schihs pilsehtas eelahm un issweests abra, — putneem par baribu.

Kad pelite eelen strohpa, tad arween nahwe to fagaida. Bet kad nokauto milfeni masee „faldatini“ newar pawilkt un issweest abra, tad lihkim japaleek turpat bischu residenze par muhmiju, tas ir par eeswaiditu mirouu. Mitronu eeswaidischanas jeb balsameereschanas stunsti bites papreefsch mahf, nekā Giptreeschi; par balsamu winas nem wasku. Pele tohp pah-pahrim ar wasku pahrwilktu un tad gul fawā dseltenā sahka, fatruhdeschanai spihstedama.

Sweschas bites mehds zitas apmekleht, gribedamas sagt un laupibt.

Sagfu un zitu eenaidneeku deht bitehm arween jastahw gatawahm us karu, un tahs ari us karofchanu tik leelas meisterenes, it ka kad pee wezā Suworowa buhtu mahzjuschahs karu west. Winas proht ari daschu kara-stiki. Par peemehru: kad daudf eenaidneeku weenai paschai bitei uskriht, un ta redf, ka preti tureschqnahs nekā newar lihdscht, tad ta istteepj fawu snuki un islaisch wisu fawu medu. Sweschineezes uskriht tuhda us medus un wajata bitite pa to briedi ismuhkt no faweem pretineekeem.

Ne ween pret eenaidneekeem, bet ari pret faweem draugeem, bitehm ja-istteepj fawu kara-eerohtfschi. Das noteek tad, kad daschi no winu peederigeem tohp us nahwi notesati, prahki trani Augusta mehnesi.

Ne ween tranu, bet ari prinzeschu dschwiba no breefmahm teel pawadita. Jo jaunpedsimuschahs prinzesites, kas krophlas un nespehzigas, teel tuhda no faines nokantas, un schini suā bites lihdsinahs wezem Spartaneescheem, kas katra wahju un krophligu behrinu nokawa. Bet attrahpabs ari, ka wairaf kchninenes weenā strohpa atrohdahs, un kad katra kchninene lihds rudenim war fadeht 60 tuhkt. pantimu, tad zaur to war iszeltees tik leela faine, ka peetruhktu baribas. Tapeh; bites nokauj wifas pahrafahs kchninenes un tik patnra weenu paschu.

Kad jauna faine ar jaunu kchninenu isperinatu, tad pahrafā kchninene netohp nokanta, bet ta schkirahs no wezā pulka un dibina few jaunu walsti. Tahdu atschkirfchanohs sauz par „behrnu laischanu“, kas tā noteek:

Bites pulzjahs, leek darbu pee malas un nakri pawada ar wahfeschanu. Miths aust, bet reta kahda bite ir redsama pee zauruma, lai gan eefschā gais tohp arween fmagaks. Pulkstons sit desmit, Kad debesa ir geedra, tad bitites nospreech atstahst fawu mihleto un ar publineem usbuhweto namu. Bischu pulki eet prohjam us jaunu weetu un katram pulkam eet lihds fawa kchninene, ko tas pats few iswehlejees.

Bet kad preefsch behrnu laischanas gais ir nejaufs, tad wehl kahds laizinsch teel nogaidihts. Kad peh; ihfas nogaidischanas laika netohp jaufs, tad kchninenehm ja-upure fawas dschwibas; tahs wifas, bes weenas, teel apkautas. Tapeh; wezabs kchninenes, fawu dschwibu gribedamas glahbt, paschas nokauj fawus behrnis. Bet kad faine pamana, ka kchninene to grib daribt, tad tai stahjabs zela un nelauj tahdu slypkawibu isdaribt.

Misgahjeu pulku wada ihpafchi kohrtel-meisteri, kas kohrteli ismeklejuschi. Kchninene turahs arween pee leelakā pulka, un kad ta peektusfi nolaischahs seme, tad wifš pulks tai dohdahs flahf, grib to uszelt un nent lihds. Bet kad kchninene no semes newar uszeltees, tad daschas paleek pee winas us wakti un to farga usizigi, kaut ari naktis wehjumā lihds ar nespehzigu kchninenu nokaltu. Kad kchninene us tahdu wihfi pehstā gahjusi, tad atlikuschahs bites greeschahs atpakal us mahtes strohpu.

Daschreis islaisfi behrni 2 lihds 3 reij greeschahs atpakal, tadeht ka kchninene teem ne-ect lihds, bet paleek strohpa. Ta ari nekad us aiseeschanu ne-uswedina, bet tik aiseedamabm bitehm dohdahs pakal.

(Turpmal beiguma.)

Beta druffas.

Kursemes apgabals un sadfihwe tuwaki eefkatitees, bij maas noluhks, kad es pagahjuscha Majja mehnesi sch, g. ij Rihgas pa dselzetu us Jelgawu nobrauzu un no scheijenes us Leepajas pusi kahjam tahlak dewohs. Jelgawai, ka leekahs, ir schim briescham pawifam mas zeribas us nahkamibu. Nekahda leela peenemfchanahs. Jelgawa ihpafchi waretu buht weeta preefsch fabrikahm un tamlihdfigahm eestahdehm. Leepajas-Jelgawas-Rihgas dselzefsch schahdu prezi it weegli iswadatu, un Jelgawneeki tad peenemtohs turiba. — Lauki ap Lipstamuischu, Salomuischu, Behrsbeki, Lesteni, Aurumuischu, Bistsumuischu, Wez-Schwahrdi, Zeezeri un Strundu israhdija, zil daudf wehl japeenemahs apfinigai laufschaimnezibas iskohpchanai Leij-Kurseme. Ap Jelgawu un Dohbeli gan strahda us 9 laukeem, bet starp Saldu un Strundu daudf weetas seme wehl tohp zaur 3-lauku schaimnezibu isfuhkta, — jo netohp peenahzigā mehra mehflota. Waj seemasfehja schi gada auksta pawafara gaisa buhtu tik wahja, kad seme nebuhtu pahraf isfuhkta, kad tai buhtu wairaf spehta? Labi mehfloti un kahrtigi eedaliti un apkohpti lauki speh; gaisa breefmahm daudf wairaf preti turetees. — Salmuischneeki, krophna Behrsmuischneeki un Rumbineeki tagad sagatawojahs zelt laufschaimnezibas beedribas fawds apgabals. Ar Behrsmuischā grib bes tam ari wehl sawstarpigu uguns-apdrohfschinaschanas beedribu dibinaht. Daudfkaht gan noskatamees us leelgruntnezibu, lai ta mums te zetu rahda, pirmohs kohfus pawada, mums sneeds zela-speeki; bet galā mehš pret to daudfkaht fazelamees pahrfsteigra pretiba. Zeriba un fazensiba suhd. Mums leelgruntneziba jaunem par pawaditaju tamdeht ween, ka mums wehl beechi truhkt usizibas us muhsu wehl nepahrbanditeem, nepasthstameem spehkeem; tapat ne-efam ari wehl deewsgan pazeetigi fawa noluhka lehnā panahfchanā; kohpiga peenahfuma fajuschana wehl naw pee mums deewsgan meefās un asinis pahrgahjusi. — Lai Lufums, Dohbele un Saldus, ka ari ziti Kursemes meestini, buhtu kreetni widutaji preefsch lauzeneeku preefschu kahrtigas pahrdohfchanas, tad wajadsetu wifadā wihse scheijenes Schihdu rihkofchanohs kahrtigaki eegrohscht. Daudf stingraki wajadsetu Schihdu „krahmju andeli“ pahrrandfht; krophgeschanu newajadsetu Schihdeem nepawifam usizeht; lai lauzeneeki schahds meestinds nekristu par daudf Schihdu nagos, tad wajadsetu no kreffito puses te zelt un pahrwaldiht ehkas preefsch labibas uspirkschanas, usglabafchanas un tahlak substichanas; pret auglotaju krahpchanahm deretu krahfchanas un aisdohfchanas-lahdes weizinaht, kahdas Lufumā, Saldū u. z. gan atrohdahs, bet Dohbele wehl naw; Kursemes meestinu tagadeja buhschana semei atnejs lohti mas augtu. Kas grib redseht, ar zil wahju dschwes-usturu Kursemes skohlotajeem daschās weetas wehl ja-isteek, tas lai apmekle Upesmuischas skohlu (pee Biffteem). Ari redseju daschu basnizu, kas naw lahga apkohpta; daschas draudses mas juhtahs pamudinatas, fawas skohlas un basnizas ari ne abrenos uskohpt. Ari pa kapeem te waretu daschu ko

Sirsuigas ardeewas!

uf kreewifu aifjelodanti, iffata radem, amoem

Grinfelta Janis

un

Trenmann Wiis.

Sawem zeen, darba-draugeem un kljenteem par finu, la es no 19. Junija f. g. fawa pascha namä, Swehtes-eelä N 17, dshwoju.

Munas-stundas:

Preekspusdeen.: lihds plkt. 11 1/2; pehzpusdeenäs: no pulst. 3-4.

Julius Schiemann,

oberhofleefas-advokatä Jelgawä.

Baukfa!

Langdales superfosfatus

ar 13-20 proz. fosfor-fahbes, fa art

Kartufelu superfosfatus

tura arween felfchä peze uf lehgera

Wulf Salto Wulfsohus.

Studinaschana.

No Jelgawas pilsehtas-waldes teel schis finams darichts:

Lohpu- un firgu-tirgi

tiks nu tik ween

uf jaunä firgu-tirgus

platscha pee pagarinatahs Rangih-feru-celas notureti. Tur ir preeksch firgeem wajadfigahs ruhmes-weetas uf ihri dabujamas. Katra firgu iswechana un tezinacht lifschana uf ziteem pilsehtas platscheem un eelahm ir pee strahpes aif-leepta. N 627.

Jelgawä, 29. Maij 1881.

Rantora pahrzelschana.

P. van Dyka

pehznahzeji,

semkohpibas- un amatneezibas

maschinu, la ari skunstigu

mehstu lehgeris,

pahrzehla jawu rantori jawos libd-

schingahs machinu-lehgeris, leelaja

fmiltschu-eelä N 18 un 19.

(P. van Dyka pehznahzeju namä)

Rihgä.

Pehsterburgas

Komerz-uguns- apdrohschi-naschanas beedribas

agentura preeksch Jelgawas un ap-kabrtura, kura apdrohschana nekustamun- un listamun manin, fa ari pezes — pret lohfi panasinatam prehnihu-eeamafahm, atroh-dahs tagad, pehz tam, kab J. Sterna fgs atjaziees, tai buht par agentu. — Jelgawä, pafes eelä N 46, Bronfona namä, un tur teel apdrohschimafchanas preti wantas zaur

Tit. Nath Th. Soltner.

Oblaines muifcha

pee Rihgas teel uf eebuhwi isdohtas guants-weetas no 15 lihds 30 pihra-weelahm mescha- jeb aramahs semes un 20 lihds 40 pihra-w. planas uf Ugeem gadeem. Klafatas finas pee Oblaines muifchas-waldichanas no 24. Junija lihds 5. Julijam f. g.

ensioneri

atrohn laipnu uinemscham un kreetu uf-raudstscham jawos stohlas-darbös — Jel-gawä, wez-eelä N 8, weenu trepi augshup.

Weens mabzeflis

13-15 gadu wezs, wajadfigs J. S. Schalina kolonial-andeles-weeta, Jelgawä ejar-eelä N 26.

Lipsta dfeed-beedr. Zahnu-dee-nä, 24. Junija f. g., isbrantions

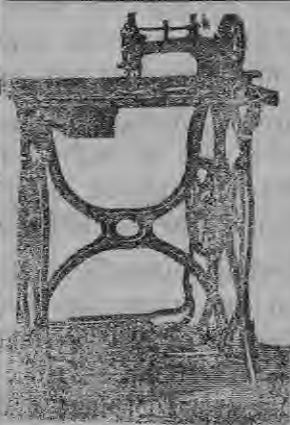
salumös

uf **Zaun-Sefawas Wjescha-Plam-pu birsi.** Sahlums plkt. 3ds p. p.

U. of. b. swehttu-komiteja.

Rudbiga. Junija meh. 1881.

Stohlotaja

palihga weeta

preeksch seemas-stohlas ir dabunama Dsch-Geamsdas pagala-stohla. Jaunekl, kas scho ween greibetu peenem, lai peemelbahs 18. Julija sch. g. pee turenas pag.-stoh-lotaja

Th. Neulanda.

35 rubli pateizibas-algas

tam, kas war finu doht par nosagta firgu, 9 gadus wezu, 200 rub. wehriu. Spalwa ir gaischi dshlens, galwa mafa, uf kreifo puhi fari, ar bahlu piuru un spizu asti; fa ari ar wiseem eejuhgeem un balteem dehtu rateem; lohfa juhgs. Wintsch no-juda 15. Junija f. g. uf tirgus-platscha, pee Jabejewa bohdes. Ja-uidohdabs pee Mashturneeta fainneeta, Lapzalna pagaltä, jeb pee Jelgawas polizejas.

Pensioneri

atrohn laipnu uinemscham — ar- un bei kostes — Jelgawä, fshrihwera-eelä N 18, pee stohlo-tajahs fundjes Schmeling.

Veel-Swehtes Jaunsem meschafar-gam 4. Junija sch. g. peekihduh behra kehwe;

tam ta peeder, lai meldei. pee min. meschafarga.

Pensioneri

atrohn laipnu uinemscham, ar- un bei kos-tes, Jelgawä, Dohbeles-eelä N 41, weenu trepi augshä, pee m. D. Seepa.

Safumuischa, pee Rihgas, teel pehz

patikschanas leeli —

semes-gabali

isdohti uf dshintu nohm. Japeeprafa Schampetera muifschä jeb pee paraktijuschä

B. C. Schuatenburg,

Rihgä, pretim birschai.

Parfa salumös

isees Wiksteneeki iflustetees ar dfeeda-scham, danzofcham pee labas mustas un mahstligas ugunoschanas no Beyfferta fga. — Sahlums pulst. 4ds pehz pusd.

Ge-eeschanas zenas: wihreejheem 30 f., feeweeseheem 20 kap. Laipnu beedalscha-nohs lihds

Isrihtotaji.

Veel-Zwandes dfeedataji

isrihtohs 21. Junija

salumu-swehtfus

Muifsharaju Wilmbirje. Jantreibu weizi-nahs erl Duhras dfeedataju lohtis; buhs dfeedaschana, danzofchana pee Seelenbinderä orkestera, ugunoschana, laba fahritiba un bufere. Sahlums 1/3ds pehz pusdeenäs. Tuwatas finas programös.

Rudbiga.

Zaur scho darn padewigi finam, la es Th.

Grudjinsky fga

pulstenu-taiifschanas weikalu

efmu pizis un to tahda pat wihse un rai pascha lotak tablat madischi. Pehz tam, kab es leelafas pulst-tenu-taiifschanas darba-weetas, Leipzigä, Steintä un Berlinä, strahdajis un wifos darbös, kas nah preekschä, finaschanas trahfis, seru, fa warefchu ispiibint wifus zeen. pulstas pagedrejunus, un apshlu, fa arween pehz tam dshischohs, la jawu zeen. Imdun usgibu warn eeght un usureht — zaur kreetu darbu un laipnu apdees-nescham.

Ar augstzeenibu

Aug. Zeet.

5 augstafahs gohda-algas dabuja uf III. Baltijas sem-kohpibas isstahdes Rihgä, Junija mehnesi 1880. g., no mams isstahditahs

schujamahs maschines. Leelaka iswehle. Pilniga galwofchana. Rehtateer tirgi.

Rührs & Zimmerthals,

Gelfsch-Rihgas fmiltschu-eelä Nr. 7.

Недавно напечатана книжечка подъ заглавiемъ

„Краткие очерки истории России“.

руководство къ первоначальному изучению русской истории, снабженное ударениями и родословными таблицами, составленное учителемъ семинарии Московскихъ для острязейскаго юношества, еще недостаточно усвоившаго себѣ русскiй языкъ. Продается въ Имплатъ у издателя и въ Ригѣ, въ книжномъ магазинѣ Г-на Мекона, что наирозивъ театра. Цѣна экземпляру 35 коп.

Upeneeki isees

salumös

21. Junija 1881. g. Sifumu birse uf Schyriku zela; sahums plkt. 4ds pehz pusdeenäs. Laipnu beedalschanohs lihds

Isrihtotaji.

Zaur scho darn finam, la no 1. Julija

Veel-Behrstale (Baukfas aprinkt) dshwo-schu un

flimus lohpus

ahrschschana nemschu.

C. Reichmanberg,

weterinar-ahrsch.

Baukfas dfeedataji

dfeedahs 24. Junija f. g. Baukfas

pilsmuifschas dahrsä dafchahs tshetebahligas tautas-dseeftmas. —

Pehz tam

danzofchana

pee labas mustas un apugunoschana.

Kahds Jelgawas rea-stohlas primane-ris wehlahs pa wafaras brishwlaiku uf lauteem sehmas fagatawoht preeksch Belsa-ra-Allesandera-stohlas jeb preeksch real-gimnasijas apafschajam klafschu. Japeeprafa Jelgawä, Swehtes-eelä N 4, augshä, pa kreiso rohlu.

Wez-Platones Wilneti-Landmana mahju partä tifs 24. Junija 1881. g.

salumu-preeki

isrihtoti ar weesu beedalschanohs. Tu-watas finas program. **Isrihtotaji.**

Salahsmuifschas draudfes dfeedaschana-beedrida isees 5. Julija f. g., pulst-ten 3ds pehz pusdeenäs, Jechtabmuifschas Stulgu-Krasta birsi — Salahsmuifschas tuwamä —

salumös.

NB. Tuwatas finas p rogramös.

Jelgawas Latw. beedrida swinehs 23. Junija 1881. g., pulstten 7ds wafatä, beedridal peederojaja jautä mescha-dahrsä

Zahnu-wafaru,

tur dahrsä buhs teelista mahstliga uguno-schana; pee jautahm mustas stanahm tiks danzohs; dfeedahs tiks no beedribas jautä lohra; no beedribas atkreetem no-tiks dafchi uswedumt. War laba bufeti buhs gabahs; sehgehu-bahnis buhs at-klahs; ari beedribas mams buhs peenah-zigi grejshahs. Ge-eeschanas-biteres pa 30 kap. peenahziga wafara pee dahrsä wah-reem dabujamas.

Dsholmuifschas (Paulsguade) dfeeda-taji isees swehtdeen, 28. Junija f. g.,

salumös

Jelgawas fastawas tuwamä. Klaf-tatas finas zaur programem. **Dfeedataji.**

Schagare!

21. Junija 1881. g. Wez-Schagares Kalna bahstas-kehga tiks

teateris israhdihts;

luga ir gauischam johziga; eefahkums plkt. 5ds pehz pusd.; pehz tam weefigs wafars ar danzofcham; eenahkums preeksch Wolgas ba-ba-zeetejem. Klafatas finas zaur program. **Isrihtotaji.**

Baukfa

21., 22., 23. un 24. Junija f. g.

Leela

Konzerte

no dshtrahs fapeern-brigades Lara-fape-les, wadita no mias kapelmestera **R. v. Orzechowsky fga.** Tuwatu uszajhs deenas-programas.

Swehtdeen, 21. Junija 1881. g., pulst. 3ds pehz pusd., isees **Kalnamuifschas** (Hofzumberge) dfeedataju-lohtis

„salumös“

pee Swebru-kalna, Lehrwetes lihzi. Beedalschanohs maffä: kungeem 30 f., kundschem 20 kap. Tuwatas finas progra-mös. **Dfeedataji.**

Lihgo dfeedafch. = beedrida swinehs janus 16. gada swehtis 24. Ju-nija

salumös

Brambergu Bohtenu birse.

Heeschana no Bohteneem, sem jaunä karoga, pulst. 3ds pehz pusd. Kreetna bufere. Tuwatas finas programös.

Tuwaitonis „**Golubtschits**“ branz iddeenas plkt. puzel 6ds no rihta no Emburgas uf Jelgawu, un darba-deenas pulst. 5ds pehz-pusdeenä, bet swehtdeenä tifa wehtu wa-karä — atpatal uf Emburgu.

Tichanows Radionow.

Brambergu

labdaribas beedrida

isees **Krohna-Wirzawas me-scha-dahrsä**

salumös

24. Junija 1881. g., pulstten 2ds pehz pusdeenäs. Tuwa-tas finas programä pee kafes.

Stipras alus-pudeles, ar 30 kap. par 100 gabalu lehtaf nekä fa-briki, pahrdohd **G. Jacobsohns,** Jelga-wä, katoku-eelä N 16, lafaja bohde.

Beelifums pee Latweeschu Awischu Nr. 24. — 1881.

Nahditajs: Bar dascheem 2c. Bar sweesta talsicham.
Bar kursemes 2c. Saimneezibas drustas. Gurku poh-
teschana. Sahles pret 2c. Lihdfektis preefsch 2c.

Bar daschadeem rulleem, un kã wini jabruhkẽ.

No wiseem rulleem, kas tohp tagad bruhketi semkohpibã, ir lihdsenee rulli tee wezakee. Wehlaß iszehlahs rinku-rulli, tapu-rulli u. t. pr. Ari smaguma suã war rullus eedalihß daschadãs schkirãs.

Lai gan lihdseno rulli mehds bruhkeht til ihpaschãs wajjadãsbãs, tad tomehr to newarehs pawisam atnest, it ihpaschi tahdãs weetãs, kur wajag weegla rulla. Apluhkosim daschadus rullus, un kã wini pareisi jabruhkẽ.

Semi nedrihkst rulleht nekãd, kad ta flapja, jo zaur tam tohp ne ween seme par dauds faspeesta un, tã fakohß, samihzita, bet darbs ir ari tohti gruhts un semes wirs-kahrta tohp gluschy samaitata. Augligu mahla semi ne buht nedrihkst ne ar kahdu semkohpibas rihku apstrahdaht, kamehr ta wehl ir flapja. Bet pawisam nedrihkst flapjã semẽ leetaht rulli, un ir dauds labaki, kad atstahj kankatus, nekã kad zaur rullechanu mehgina padariht semi lihdsenu. Tahdu labibu, kas grib lihdsenu semes wirs-kahrta (kã meeschy un abholinsch), war rulleht ari tad, kad ta ir jau usnahkusi un kad kankali ir isschuwuschy un tapuschy fausi un irdeni. Newaijag ari gaidiht par dauds ilgi, lihds kankali ir par dauds sakaltuschy un tohs wairs newar farulleht. War ari faziht, ka rullis tohp par mas leetahte pee semes isschahdaschanas stary pirmahs reissã arschanu un kahrtafchanu. Tahds rullis, kas

naw par dauds smags, ne ari par dauds weeglis, ir pee schy darba jo derigs, un dasch semkohpis pafihß rullechanas labumu, bet tomehrtas atstahj to — waj nu pawisam ne-eewehrotu jeb par mas eewehrotu.

Labumi, ko grib panahkt zaur rullechanu stary pirmo arschanu un kahrtafchanu, ir schahdi: Grib panahkt, lai nesahle ahtraki usnahktu un lai to tad waretu, ohtreis aroht, jo weeglakti isnihzinaht; grib semi pataifihß zeetaku, lai mehßli ne-issgaistu; grib panahkt, lai seme ne-usruhgtu par dauds ahtri; grib, lai lesni apartee mehßli ahtraki satrumetu; grib, lai waretu fehku labaki eestrahdaht; pehdigi grib un war zaur rullechanu ari panahkt to, ka schahdigi kustoni un knauschy til dauds ne-eeperrimajahs. Wissãtasgan waretu semkohpi pamudinahß, lai rulli wairak bruhkẽ. Wairak, nekã pee semes isschahdaschanas, mehds rulli leetaht pee sehjas norullechanas.

Daschy dohmã, ka zaur rullechanu seme tohp ustureta mitra un til ahtri ne-isschuhst. — Behz daudschahrtigas ismekleschanas ir ischahdijees, ka ir pawisam ohtradi. Semes isschuhschana ne-tohp wis zaur rullechanu kaweta, bet jo seeliski weiginata, tã ka rulleta seme pee pastahwigi fausa laika pawisam fasprahgst. Zerem, ka to buhs dasch labs pee stipras mahla semes patẽ redsejis un eewehrojis. Ka seme tohp zaur rullechanu ustureta mitra, naw ne zaur ko peerrahdihts. Ka sehja rulletã laukã ahtraki usdihgst un ka tai dihgstohß netruhkt uhdena, tas nahß no tam, ka rullis peespeesch fehklas grau, dincem klahß wairak semes un teem ir eespehjamg

tahdâ wihsê waijadfigahs uhdena dasas drihsaf safneegt. Tik ilgi, kamehr labiba usdihgt, ir gan fehllai mißluma deewsgan, bet wehlfaf daschu reisi truhfst mißluma.

Ir labi, kad seme tohp safpeesta, bet to war lehtaki panahft ar smagahm ezeschahm, nekâ ar rulli. Zaur ezeschanu paleef seme dsitaki irdena, sagutahs pehzaf pati no sewis un ir preeksch augeem dauds derigaka, nekâ pahrlœeku rulleta seme.

Semi newaijadsetu nekad rulleht bes ihpafchi swariga eemesla. Rulleta seme tohp zaur leetu jo drihsaf safista un pakalnes tohp no leetus israutas. Rulleta seme nesneeds jaunajai fehjai nekahdu patwehrumu pret falnu un aufsteem wehjeem un weizina lohti nesahli. Bes tam wehl rulleta seme drihsaf isschuhst un skahde lohti labibas augfchanai. Jo pehz rullefchanas laufu wehl pahrezê, ir atfal zita leeta, jo zaur tam tohp daschi masi semes kankalischî atfal sazelti us augfchu un sneeds fehjai patwehrumu pret aufstajeem wehjeem. Wehz rullefchanas ezeta seme ari tik drihs ne-isschuhst un nekauj ari nesahlei tik drihs usdihgt.

Mullis ari peerahda, waj seme ir eepreeksch labi un pareisi isstrahdata. Ja seme netohp pee rullefchanas us reisi lihdsena, tad ta ir flitti arta. Zaur daudstahetigu rullefchanu un ezeschanu tohp pat flapji fa-arta un sakaltusi seme padarita jo smalka; bet nebuhs dohmaht, ka zaur tam seme war padariht augeem par derigu. Blauja israhdihs jo skaidri, ka tahs dohmas naw bijufchas pareisas, jo par dauds smalkâ un par pulweri fabersta semê newar nekahdi augi pareisi isdohtees.

Mullis ir jo derigs jau augofchai labibai. Zaur rullefchanu tohp usnahkusi labiba eespeesta zeetaki semê eekschâ, seme pati tohp zeetaki eespeesta flahht pee augu saknehm un uhdens war augu saknes dauds labaki safneegt. Wislabaki ir rullis leetajams pawafarâ — tahdâs weetâs, kur fals iswell labibu pawisam ahrâ no semes. Preeksch tâ no fala iswilltas labibas nelihds zits nefas, kâ ween-weenigi rullis. Ari wasarejai ir rullis deewsgan derigs, un ihpafchi tad, kad seme ir par dauds irdena. Kad seme

naw deewsgan pee saknehm flahht, war pasiht no tam, ka labiba paleef dseltena. Pee labibas rullefchanas ir jaleetâ labaf pagruhts, lihdsens rullis; bet ja waijadfigs, newaijaga bihtees leetaht pat rinku- un tapu-rulli, jo skahde, ko rinku un tapas padara stahdneem, ir lohti masa un tohp pahrspehta no labuma, kas pehzaf zelahs.

Ja labiba aug par dauds stipri, tâ ka draudê sakrist weldê, tad to waijag norulleht ar paweeglu, lihdsenu weenjughga rulli. Puhrens jau mehds rulleht no fen laiteem, un rullefchana ir reti kahdu reisi skahdejusi. Rulleht waijag tad, kad puhri ir weenu pehdu gari, un ja newemfim par dauds smagu rulli, tad redsesim, ka rullefchana ir bijusi jo deriga.

Weidsiht wehl mehds labibu rulleht tamdehl, lai isuihzina skahdigohs kustonus, kas draudê fehju nopohstihht. Zaur rullefchanu gan netohp kukaini nonahweti, bet seme tohp ap wineem safpeesta zeeti un tee newar tik drihs tapt flahht augeem pee saknehm. Kad kustonus tikai 8 lihds 14 deenas war attureht no saknehm, tad labiba tohp zaur tam gandrihs katru reis isfar-gata no samaitafchanas. Ja ar rullefchanu grib kustonus attureht no labibas samaitafchanas, tad waijag rulleht ar jo smagu rulli. Weeglis rullis schai leetâ mas lihdschê, waj ari it nemas nelihdschê. Rulleht war ifkatru steebrulabibu, kamehr wehl naw isaugusi par dauds leela. Mudsus tik newaijag rulleht rudeni, jo tas ir daudsreis skahdigê. Kad rulle labibu ar smago rinku-rulli, newaijaga bihtees apskahdeschanas, bet ja-eewehro, ko Schwerza lgs fazijis par puhru ezeschanu: „Neskatees atpafak un neleezi wehrâ to pohstu, ko ezedams padari pee labibas!“ Rullefchanu nebuhs ilgi nokaweht. Lai ari tikai mas stahdinu buhtu no knauscheem palikufchi dselteni, tad tomehr stahdeem, kas wehl safi, draudê breefmas no knauscheem un kustoneem. Ja wasareja ir fehtha tahdâ weetâ, kur seme preeksch preekschjeem augeem ir bijusi stipri mehflota, jeh kur ir augufchas beetes, waijag fehju usmanigi apluhloht. Lai palihgu waretu pasneegt ihstâ laifâ zaur rullefchanu.

Bar sweesta taifschauu.

Kas grib dabuht labu, nesmahdejamu sweestu, tam ari waijaga gohwis labi un pareisi kohyt un tureht. Laba, spehzigu bariba, tihrs un ne par dauds aufsts dsehrens, tihrs un kahdus 12 grahdus silts stallis un tihriba pee lohpeem pafcheem, ir usluhkojamas ka pirmahs un jo waijadfigahs leetas. Peenu newaijaga pehz isflaufschanas tureht kahdu laizinu stalli, bet isnest tuhlt ahra. Wislabati ir, kad traunki, kurdos tohp peens aisnests no stakka lihds peena nocekamai weetai, tohp nolikti ahrepus stakka. Tiklihds ka peens ir aisnests lihds nocekamai weetai, to waijaga tuhlt iskahst. Bes tam wehl jaluhko us tam, ka tiklab peenu, ka ari sweestu nedabu apspihdeht faule. Wiseem peena usglabajameem traufkeem waijaga buht ta taifsteem, ka tohs war jo weegli un labi ismasgahst. Rabakee peena traunki ir glahses- waj labi glasecreti pohdi. Bet tahdi traunki drihs saplihst un zaur to noteek lohpu turetajeem fshahde; tapehz buhtu peena traunki taifami is dselses bleka, ko ar zinki pahrwelk (un ne wis is zinka waj wara). Traufkos nedrihst buht dauds falohdetu weetu, jo tur war arween sakrahtees kahdas peena atleekas.

Peena flauktawas un sweesta spanni war ari buht no kohka, jo tanis stahw peens tik masu brihdi, un tapehz tee ir ari lehtaki ismagajami.

Peena usglabajamai weetai waijaga buht ta eetaifstai, ka tur war weenmehr peekuhst tihrs gais. Is aisflaupufchahm peena usglabafschanas weetahm newar gaidiht labu sweestu. Peena usglabafschanas weeta waijaga walidht tihribai, un katra garam noleeta peena lahstite ir tuhdat usflaufkama. Lai waretu peenu isfargahst no putekkeem, muschahm, knaufcheem un ziteem kufstoneem, ir usglabafschanas weetas lohgi aifsedfami waj nu ar schkidru drehbi jeb smalkkeem drahtes ispinumeem.

Peenu waijaga pehz islahschanas eeleet ihpafshos lesnos waj dskos traufkos, lai krehjumu war no peena atschkirt. Peens ir waj nu ar aufstu uhdeni waj ledu atdsifinams. Pehz Ho-

landeeschu un Holsteineeschu wihses waijag peenam alkaut kahdas 36 stundas laika preeksch nostahschanahs; pehz weenas zitas wihses tik 12 lihds 24 stundas. Pehz jaunakahs wihses tohp krehjums atschkirts no frischa peena zaur ihpafschu preeksch tam cetaititu maschini.

Sweests tohp taifstis waj nu is fshahba, waj falda krehjuma, jeb ari no wisa peena. Wiswairak ir isplatijusees sweesta taifschana is fshahba krehjuma. Krehjums tohp krehjuma traufka 24 stundas (ne ilgati) fshahbehts. Ja krehjums fshahst (ruhgst) par rahmu, japeeleij klahst weena prozente khrnes-peena; bet ja par ahtru ruhgst, tad japeeleij tik pat falda, aufsta, nostahjuschahs peena, lai krehjums taptu aufstaks, un tad tas ir wehl pahri reisas par deenu apmaifams. Kad peens ir 24 stundas stahwejis, krehjums tohp nonemts, faskahbehts un taifstis sweesta. Sweestu ari taifa no falda krehjuma, bet kas naw radis, waj neproht, tam schis darbs buhtu gruhiti padarams.

Kad sweestu fahst taifst, waijaga krehjumu papreeksch labi samaisht, lai tas taptu wiszaur weenads. Tiklihds ka sweests ir taifama traufka manams, waijaga lehnaki khrneht. Labi ir, kad sweestu, tiklihds tas ir masos gabalinos, firmu graudu leelumä, fagahjis, ar smalku feetu islahsch. Ilga maifschana pataifa gan wairak sweesta, bet sweestam naw tahdas wehrtibas, jo kas zaur tam peenahst klahst, naw wis sweests, bet feera dalas. Kad sweests ir islahstis, tad atlikufchais peens ja-isfpeesch ar rohlahm. Peenu isfpeeschoht, nedrihst sweestu mihzicht, ka maifi. Pee eefahlschanas der jo labi Rineburgeeschu fahls, un ir jafahla ta, ka pirzeji pa leelakai dakai to pagehr. Lai sweests neliptu pee rohlahm, waijaga rohkas papreeksch apflapinaht karsta uhdeni un tad ar aufstu uhdeni nomaifgahst.

R.

Bar Kursemes sawstarpigo krusas- apdrohschinaschanas beedribu.

Tas laiks, kur pehrkona gais muhs daudreis peemelle, ir klahst; bet lihds ar pehrkona leetutinu mums usnahst daudsfreis krusa, kas pa-

dara labibas laukeem eewehrojamu un brihscham pat nepezeeschamu skahdi. Lai nu gan scho-gad muhsu lauki mums nerahda tahdu preezigu isskatu, kahdu zerejahm, tad tomehr tas ir muhsu peenahkums, scho paschu masumimu pehz eespehjas fargahnt un apdrohschinahnt. Sem-lohpim waijaga usluhkoht apdrohschinahschanu pret uguni un krusu par sawu peenahkumu, no kura tas nedrihft nekahda wihsê atrautees, jo tiklab zaur weenu, ka zaur ohtru war turigakais sainneeks tapt mas stundâs par nabagu. Lai neweens nepataujahs us tam, ka kahdâ apgabala naw kahdus gadus no weetas krusa bijust. Tahdas dohmas ir nepareisas, jo daudsreis weens-weenigs nozirsts mescha gabalinahsch pahrogohsa krusas zeku. Bes tam wehl war zilweks jo meerigi luhkotees us sawahm druwahm, un tas ir bes behdahm, kad negais usnahk.

Kursemes sawstarpigâ krusas-apdrohschinahschanas beedribâ ir schogad par 100 rubl. labibas wehrtibu jamaksâ tik 62¹/₂ kap., un war apdrohschinahnt puhru puhru par 350 kap., puhru rudsu par 250 kap., puhru meeschu par 200 kap., puhru ausu par 130 kap., un sirnus un lehzas par 250 kap. puhra. Linsehklas war apdrohschinahnt par 350 kap. puhra un linus 7 kap. mahrzina. Sintonis.

Sainneezibas druskas.

Auglu-kohtus war issfargahnt no daschadeem kustoneem, kad eegrabhj kulitê skudras un tad pakar auglu-kohtu saros. Paschu kohtu waijaga apseet ar apdarwotu lupatu, lai skudras newar tapt semê. Skudras, newaredamas no kohla nokluht, nonahwê wisus us kohla buhdamohs kustonus.

Daudsreis dsirdam sainneezes schelojamees, ka maise zepoht atlehkusi un ka pa.pusei truhkstoht u. t. pr. Kad maise tohp eelikka krahni, waijaga kahdâs pahri weetas eegreest. Zagahda ari, ka wehjsch newell krahni eekschâ.

Kad sirgam ir bruhshlaks, tad jo derigs lihdselkis esohnt warschu kurluti. Papreeksch waijag doht pa bischlim peejauktus pee ausahm, un pehz, kad sirgs jau apradis, tad wairak; ta jadara, zil ilgi kurlutus war dabuht.

Gurku pohteschana.

Leelohs gurkus waijaga stahdiht pawafara zil tik ween agri eespehjas, jo zitadi tee nedabu rudeni labi eonahktees un tohp apskahdети no fala. Kad gurki ir safneegusch treicho lapu, waijaga widuzi iskneebt, waj ar nast isgreest, tad teem augs dauds stihgu un buhs pilni ar seedeem.

Sabies pret dundureem.

Tahdas weetas, kur ir fruhmu ganibas, loh-pini zeesch wafara leelas mohkas no daschadeem kustoneem, knauscheem un it ihpafchi no dundureem. Pret scho war lihdscht, kad par 5 kap. lohsheru lapas un par 5 kap. kiplokus sa-pluzina weena stohpa werdoscha uhdena un ar to lohpus apsmehre.

Mahrtin Feldscher.

Lihdselkis preeksch tahryu isdsichschanas is puku pohdeem.

Schis lihdselkis jafagatawo us schahdu wihsi, kas ne buht nebuhs gruhts un nepatihkams darbs: Rastani ir jafakalte, smalki jafagruhsch un jafamaisa ar uhdeni. Pee weenas dalas uhdena war peelikt desmit dalas no fagruhssteem kastaneem, un tad ar scho maisijumu war pukes apleet, — pee lam nebuhs peemirst apakschejo puku-pohdu zaurumu attaisht watam, lai tahypi waretu isliht.

Krischjahnis Weefons.